

Lärarhandledning

Draken och känslorna

av Arvid Tappert och Jonathan Dahl

En handledning av Reyhaneh Ahangaran, barnpsykolog

Introduktion

I *Draken och känslorna – musikstunden* ska alla på förskolan få spela instrument. Hunden ser så mycket framemot att spela trumma, men katten rycker åt sig den först och vill inte lämna tillbaka den. Hur känns det när en kompis gör så? Hur löser man en sådan situation?

Boken tar upp en situation och olika känslor som många barn kan känna igen sig i. I detta fördjupningsmaterial finns lite olika tips på hur ni kan arbeta med boken i förskolan.

Läsning i förskolan

Förskolans läroplan understryker att högläsning spelar en central roll i utbildningen på förskolan.

Ur läroplan för förskolan, Lpfö18:

”Språk, lärande och identitetsutveckling hänger nära samman. Förskolan ska därför lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling i svenska, genom att uppmuntra och ta tillvara deras nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt. Barnen ska erbjudas en stimulerande miljö där de får förutsättningar att utveckla sitt språk genom att lyssna till högläsning och samtala om litteratur och andra texter. Utbildningen ska ge barnen förutsättningar att kunna tänka, lära och kommunicera i olika sammanhang och för skilda syften.”

Att jobba med känslor

I er vardag på förskolan hjälper ni barnen att sätta ord på sina känslor, lösa konflikter och reflektera över det som händer – både spontant i stunden när olika situationer uppstår, men också som en del av ert planerade arbete. Forskning visar att förmågan att sätta ord på sina känslor är en viktig skyddsfaktor för god psykisk hälsa, både här och nu och för framtiden. När man kan säga vad som är fel kan man också lättare få hjälp att lösa det som känns svårt. *Draken och känslorna – musikstunden* passar mycket bra som en del i arbetet med att lära sig att identifiera och namnge känslor.

Att jobba med känslor och lära sig känslohantering kan delas upp i två steg:

1. Barnet lär sig först att känna igen och namnge både sina egna och även andras känslor.
2. Barnet lär sig att ge uttryck för sina känslor på sätt som är konstruktiva. Det kan både vara att ta hand om känslorna på egen hand, men också genom att vända sig till vuxna och få deras hjälp med det.

Inför läsningen

Läs gärna boken i arbetslaget i förväg och reflektera tillsammans över innehållet och hur ni kan arbeta med boken i just er barngrupp. Vilka barn har ni i er grupp? Vad tänker ni att just era barn skulle behöva träna på? Fundera och reflektera utifrån barnens ålder, mognad och hur gruppen är sammansatt. Vad har de för intressen, vad tycker de är kul?

Om ni kan, sätt gärna ihop mindre grupper inför högläsningen av boken. Det ger barnen större möjlighet till talutrymme och ni hinner diskutera mer.

Om ilska

I boken behandlas känslan ilska. Den kan påverka omgivningen negativt på ett tydligare sätt än många andra känslor, vilket är en anledning till varför vi oftare försöker motarbeta den än andra känslor. Ilska kan bli något destruktivt när den tar för stora proportioner eller om den blir felriktad, men det är också en känsla som hjälper oss att samla kraft för att visa vad vi tycker är fel, att stå upp för oss själva och andra och försvara oss mot hot.

Ilska ska alltså inte förbjudas eller tryckas undan utan barnen ska lära sig att ta hand om den på ett konstruktivt sätt.

Under läsningen

Att tillsammans diskutera och reflektera över innehållet i en bok fördjupar upplevelsen av högläsning. Ni kan börja på olika sätt:

- Titta på framsidan av boken och läs titeln, fråga barnen vad de tror att boken kommer handla om.
- Titta igenom bilderna i boken tillsammans och se vad barnen tror att boken handlar om och vad de olika karaktärerna säger till varandra.
- Berätta att boken handlar om en gång då Hunden blev arg. Vad har barnen för egna berättelser om tillfällen då de blev arga?

Det är en balans mellan att både låta barnen få en högläsningstund som de bara kan njuta av, och att ta pauser då och då för att ställa frågor om det ni läser om. Ett alternativ är att läsa igenom hela boken en gång, för att därefter vid ett andra tillfälle stanna upp vid de ställen ni gärna lyfter.

Här är förslag på frågor både för att stimulera språket, men också utforska känslorna:

- Hunden säger att han vill spela ”bom bom”, vad betyder det?
- Om bom bom är trumma, vad skulle de andra instrumenten kunna heta?
- Vilken känsla känner Hunden när hen ser att det finns en trumma? Hur kan man se på Hunden att hen känner så?

- Vad tror ni händer när Katten kommer och tar trumman, tror ni att Katten såg att Hunden ville ha den eller såg Katten inte det?
- Hur kände sig Hunden när Katten tog trumman och började spela?
- Hur försöker Hunden lösa det?
- Vad händer när Katten inte vill ha triangeln? Hur känner sig Hunden och Katten då?
- Vad händer sen med Hunden? Hur känner sig Hunden då?
- Vad händer när Draken kommer? Hur känner sig Hunden då?
- Varför tror ni inte att Hunden var rädd?
- Varför tror ni inte att Hunden var förvånad?
- Varför var Hunden arg?
- Hur blir Hunden på bra humör igen?
- Hur kan man hjälpa någon som är arg?

Om ilska (dessa frågor kan tas antingen under läsningen eller efter ni har läst igenom boken):

- Hur känns det i kroppen när man blir arg?
- Hur kan man se på någon att den är arg?
- När blir du arg?
- Hur ser du ut när du blir arg?
- Vad kan hända när man blir arg?

- Vad får man inte göra när man blir arg?
- Vad får man göra när man blir arg?

Aktiviteter

Prata om vad barnen brukar göra när de blir arga. Fundera tillsammans på om det finns andra saker man kan göra istället. Hjälpt gärna barnen att komma på saker som att till exempel stampa med fötterna i marken eller hålla en kudde framför ansiktet och skrika i den. Testa gärna de här sakerna tillsammans i gruppen. Du som pedagog kan visa först och låt därefter barnen härma dig. Rita eller klistra bilder på ett papper som visar alla alternativ ni kommer fram till. Placera papperet väl synligt någonstans så den kan bli en påminnelse om de alternativ som finns till att till exempel slåss eller skrika.

Prata om att ilska kan kännas olika mycket i olika situationer. Ibland är man lite arg, ibland mellan-arg och ibland rasande. Ta fram tre olika stora föremål som får representera skalan och prata med barnen om olika situationer då man kan känna sig olika mycket arg och be dem peka på vilket föremål som motsvarar styrkan i ilskan bäst.

Låt barnen stå upp i rummet. Säg till dem att de ska visa hur de ser ut när de är arga, ledsna, glada osv. och be dem titta på varandra. Benämna vad de gör, till exempel rynkar ögonbrynen, putar med underläppen osv. och be dem titta på varandra.